

Aantrekkelijkheid van gewassen voor honingbijen voor het verzamelen van nectar en/of pollen

Attractiveness of agricultural crops to honeybees for the collection of nectar and/or pollen

Versie 2.0 / Version 2.0

Introductie

Voorwoord

Naar aanleiding van de motie Ouwehand (Kamerstukken II 2010/11, 32 372 nr. 19) heeft het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) de toegelaten gewasbeschermingsmiddelen op basis van drie neonicotinoïden en fipronil in 2011 opnieuw getoetst op de effecten op de gezondheid van honingbijen. Voor een aantal middelen waren aanvullende gebruiksrestricties nodig om te voldoen aan de meest recente eisen met betrekking tot risico's voor honingbijen. In deze aanvullende gebruiksrestricties worden onder andere beperkingen voorgeschreven voor het zaaien of planten van *voor bijen aantrekkelijke gewassen* na gebruik van middelen op basis van neonicotinoïden in voorgaande teelten.

Naar aanleiding van bovengenoemde herbeoordeling kwam het Ctgb met een aantal aanbevelingen. Eén van de aanbevelingen is dat telers, gebruikers en voorlichters ingelicht moeten worden over welke gewassen aantrekkelijk zijn voor honingbijen.

Door middel van het opstellen van een lijst waarin voor alle gewassen wordt aangegeven of ze worden bevlogen door honingbijen voor het verzamelen van nectar en/of pollen, wordt voor telers, gebruikers en voorlichters duidelijk welke gewassen worden bedoeld in de gebruiksrestricties. Onbedoeld onjuist gebruik kan hierdoor worden voorkomen. Ook de handhaving krijgt hiermee een goed instrument in handen om overtredingen te constateren.

Bij de totstandkoming van dit document zijn stakeholders betrokken geweest uit zowel de bijensector als het landbouwbedrijfsleven en het onderzoek. Onderstaande organisaties zijn in de gelegenheid gesteld om hun input te leveren:

- Artemis
- Bijen@wur
- College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb)
- DLV-plant
- Inbuzz
- Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB)
- LTO-Nederland
- Naturalis
- Nederlandse Bijenhouders Vereniging (NBV)
- Nefyto
- Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)
- Universiteit van Utrecht

In augustus 2015 heeft een update van de lijst plaatsgevonden. Aanleiding hiervoor was dat in mei 2015 door bijen@wur een literatuurstudie¹ gepubliceerd is met een overzicht van cultuurgewassen en wilde planten die als drachtplant voor de honingbij fungeren met bijbehorende waarden van nectar en pollen voor honingbijen. Ook is in juni 2015 de Definitielijst toepassingsgebieden gewasbeschermingsmiddelen (DTG lijst), die als basis is gebruikt voor deze lijst, aangepast.

¹ Steen, J. van der en Cornelissen, B., Dracht in Nederland (cultuurgewassen en wilde planten) (deel II) Rapport 606.

Toelichting op de lijst:

Deze lijst bevat een overzicht van de meeste gewassen in Nederland. Als basis voor de lijst van gewassen is de Definitielijst toepassingsgebieden gewasbeschermingsmiddelen (DTG lijst, versie 2.1, Ctgb juni 2015) gebruikt.

In bijgevoegde lijst is aangegeven of de gewassen worden bevlogen door honingbijen voor het verzamelen van nectar en/of pollen. Dit is onder andere gebaseerd op de in het voorwoord genoemde literatuurstudie van bijen@wur. Er wordt uitgegaan van de teelt van gewassen volgens goed landbouwkundig gebruik. Komt een gewas in een normale productieteelt niet tot bloei, dan wordt deze op de lijst vermeld als niet aantrekkelijk voor honingbijen. Een voorbeeld hiervan zijn koolgewassen zoals spruitkool of bloemkool.

Ook kan het voorkomen dat gewassen wel in bloei komen op het veld, maar dat deze door honingbijen niet worden bevlogen omdat er op deze gewassen geen nectar en/of pollen worden verzameld. Deze gewassen zijn op de lijst aangemerkt als niet aantrekkelijk voor honingbijen.

Een andere situatie is dat een gewas in principe tot bloei kan komen en aantrekkelijk is voor honingbijen maar vanuit landbouwkundige overwegingen bloei wordt voorkomen. Een voorbeeld hiervan is het klepelen en onderwerken van een groenbemester voordat deze in bloei komt (om zaadvorming te voorkomen) of de vermeerderingsteelt van aardbeien waarbij bloei op het veld niet voorkomt. Gezien het feit dat er wel sprake kan zijn van bloei op het veld (bijvoorbeeld in de productieteelt van aardbei) wordt deze gewasgroep in de lijst wel aangemerkt als aantrekkelijk voor honingbijen.

De groep van sierteeltgewassen bevat een breed assortiment aan gewassen. Voor deze groep is er vanuit gegaan dat niet bloeiende soorten als niet aantrekkelijk voor honingbijen kunnen worden beschouwd. Bloeiende soorten worden als aantrekkelijk voor honingbijen beschouwd. Dit geldt zowel voor de bedekte als de onbedekte teelten.

Een aantal gewassen waaronder prunus, vlier, wilg, pompoen, stokroos, pioenroos, zonnebloem en een aantal soorten bonen zoals tuinboon (*Vicia*) scheiden nectar uit, uit zogenaamde extraflorale nectariën: nectarklieren buiten de bloem. Bij een aantal bloeiende planten (bijvoorbeeld korenbloem of zonnebloem) wordt extrafloraal nectar aan de knop geproduceerd, reeds voordat de plant bloeit. Blootstelling aan voor honingbijen schadelijke middelen dient in deze gevallen voorkomen te worden. De meeste van deze gewassen zijn in de lijst al aangemerkt als aantrekkelijk voor honingbijen.

Als in de lijst van bijen@wur de waardering voor nectar of stuifmeel 1 of hoger is, dan is er sprake van een honingbij-aantrekkelijk gewas (tenzij het gewas niet in bloei komt bij goed landbouwkundig gebruik, zie boven). Bij gewassen waar in de lijst van bijen@wur 'no data' staat, worden deze als honingbij-aantrekkelijk aangemerkt (o.a. linzen, sojaboon, meekrap). Van deze gewassen is wel bekend dat ze door honingbijen bezocht worden, maar er zijn geen gegevens bekend over de nectar en stuifmeelwaarden.

Andere aandachtspunten:

Als een toepassing van een voor honingbijen schadelijk middel plaats vindt in een gewas dat is aangemerkt als niet aantrekkelijk voor honingbijen, kan toch schade aan honingbijen plaats vinden indien deze om andere redenen actief zijn in het perceel. Bloeiende onkruiden kunnen worden bevlogen door honingbijen. Indien er een aanzienlijk aantal bloeiende onkruiden in een gewas voorkomt (meer dan twee bloeiende onkruiden per vierkante meter, zie onderstaande definitie) kunnen honingbijen hierop vliegen. Ook kunnen honingbijen actief vliegen op niet-bijaantrekkelijke gewassen om honingdauw te verzamelen die door bladluizen is afgescheiden. Deze blootstellingsroutes (bloeiende onkruiden en honingdauw) vallen buiten de reikwijdte van deze lijst, maar worden wel in de risicobeoordeling meegenomen. In de risicobeoordeling wordt de relevantie van deze blootstellingsroutes bepaald voor elk gewas waarvoor een toelating wordt aangevraagd. Voedergrasland (weiland en maaigrasland), grasvegetatie, gazons en weilanden

kunnen een aanzienlijke hoeveelheid bloeiende onkruiden bevatten. Daarom is in de lijst voor deze groepen een opmerking opgenomen om speciale aandacht te vestigen op deze mogelijke blootstellingsroute.

In sommige gewassen (zoals peen of witlof (pennenteelt)) die normaal niet tot bloei komen en dus als niet aantrekkelijk voor honingbijen zijn aangemerkt, kunnen tijdens de teelt zogenaamde schieters worden gevormd. Deze schieters dienen te worden verwijderd indien er meer dan twee bloeiende planten per vierkante meter voorkomen (zie definitie bloei).

Voor bepaalde middelen gelden restricties voor volggewassen die aantrekkelijk zijn voor honingbijen. Gewassen die in de lijst staan vermeld als aantrekkelijk voor honingbijen mogen niet worden gezaaid of geplant binnen de voorgeschreven wachttijd, ook niet als bloei van deze volggewassen geruime tijd na zaaien of planten plaatsvindt.

Honingbijen vliegen in de periode van februari tot eind oktober. Indien toepassing van een middel buiten deze periode aangevraagd wordt, is er dus geen directe blootstelling van honingbijen. In de risicobeoordeling wordt hier rekening mee gehouden.

Definities:

Definitie bloei:

Bloemen waarbij meeldraden of stampers zichtbaar zijn.

Definitie bloeiend gewas bij bloembollen:

Een gewas staat in bloei wanneer meer dan 1% van de planten op een perceel bloeit. In de praktijk betekent het dat er sprake is van bloei wanneer meer dan twee bloemen per strekkende meter bed bloeien.

Definitie bloeiend gewas bij fruit en hoog opgaande boomkwekerijgewassen:

Bij fruitgewassen is sprake van bloei wanneer meer dan 1% van de bloemen bloeit.

Definitie bloeiend gewas (overige gewassen):

Bij meer dan twee bloeiende planten (geteeld gewas of onkruiden) per vierkante meter is er sprake van bloei.

Introduction

Preface

Version 1.0 of this list was drafted in 2012 following the re-assessment of the risk to bees of authorised products containing three neonicotinoids and fipronil in 2011 by the Board for the authorisation of plant protection products and biocides (Ctgb). Stakeholders from beekeeping organisations, agricultural sector and research were involved in drafting the list.

For two reasons the list needed an update in August 2015. In May 2015, the Dutch bee research institute bees@wur² published a literature review which presents an overview of agricultural crops and wild plants that act as foraging source for honeybees, with values indicating their attractiveness to nectar and pollen. Also, the Dutch crop hierarchy list on which this list is based was revised in June 2015.

Explanation of the list

The list contains an overview of most agricultural crops in the Netherlands. The crop hierarchy is based on the 'Definitielijst toepassingsgebieden gewasbeschermingsmiddelen' (DTG lijst, versie 2.1, Ctgb June 2015). The list indicates for each crop whether it is attractive to honeybees for the collection of nectar and/or pollen. This is based on crop properties and agricultural practice in the Netherlands and may not be (completely) relevant for other countries.

Good Agricultural Practice is assumed. If a crop does not flower during normal production, it is indicated as not attractive to honeybees (example: cabbage crops, e.g. cauliflower).

It may also occur that a crop does flower in the field, but is not foraged on by honeybees for nectar and/or pollen. These crops are also indicated as not attractive to honeybees.

Within a crop category or subcategory there may be differences, e.g. when a crop does in principle flower and is attractive to honeybees, but flowering is avoided for agricultural reasons. An example is the reproduction culture of strawberries where flowering does not occur.

Nevertheless the crop subcategory strawberries is indicated as attractive to honeybees in the list since in the production culture of strawberries, flowering does occur.

The cultivation category of the ornamentals contains a large variety of crops. For this category it is assumed that non-flowering species are not attractive to honeybees while flowering species are attractive to honeybees.

A number of crops, among which prunus, elder, willow, pumpkin, hollyhock, peony, sunflower, and a number of beans, among which broad bean (*Vicia*), produce nectar from extrafloral nectaries (nectar glands outside the flower). A number of flowering plants (e.g. cornflower, sunflower) produce extrafloral nectar on the flower bud, already before the plants flowers. Exposure to products harmful to honeybees should be avoided in these cases. Most of these crops are already indicated as attractive to honeybees in the list.

If a crop is given a value of 1 or higher for nectar and/or pollen in the literature review of bees@wur, it is marked as a honeybee-attractive crop in this list (unless the crop does not flower under good agricultural practice, see above). Crops indicated with 'no data' in the literature review of bees@wur are also marked as a honeybee-attractive crop in this list (e.g. lentils, soya bean, common madder).

Other points of attention

Please note that a crop field may be attractive to honeybees even if the crop is indicated as not attractive to honeybees in this list. This may be due to e.g. flowering weeds or honeydew. Honeybees can forage on flowering weeds when a significant number of flowering weeds is present in the crop (i.e. more than two flowering weeds per square meter, see definition below).

²Steen, J. van der en Cornelissen, B., Dracht in Nederland (cultuurgewassen en wilde planten) (deel II) Rapport 606.

Also, honeybees can visit a non-flowering crop to collect honeydew produced by aphids. These exposure routes (flowering weeds and honeydew) are outside the scope of this list, but are included in the risk assessment. In the risk assessment, the relevance of these exposure routes is determined for each crop under evaluation. Since flowering weeds may occur in fodder grass land (permanent pasture and mowing grassland), managed amenity turf, lawn and permanent pasture in large numbers, the entries for these groups in this list contain a remark highlighting this potential exposure route.

In some crops (e.g. carrots, chicory (root growing)) which usually do not flower and are therefore indicated as not attractive to honeybees, some individual plants may flower. These flowering plants need to be removed in case there are more than two flowering plants per square meter (see definition of flowering, below).

For some plant protection products there are restrictions on succeeding crops which are attractive to honeybees. Crops which are marked in the list as attractive to honeybees may not be sown or planted within the prescribed waiting period, not even when flowering of these succeeding crops occurs a considerable time after sowing or planting.

Honeybees fly in the period of February till October. If a product is applied outside this period, it is assumed in the risk assessment that there is no direct exposure to honeybees.

Definitions:

Definition flowering (bloom):

Flowers in which the stamen or pistils are visible.

Definition flowering crop – flower bulbs/bulb flowers:

A crop is in flower when more than 1% of the plants in a field is flowering. In Dutch agricultural practice this means that a crop is considered to be flowering when more than two plants per linear meter of a field are flowering.

Definition flowering crop - orchard:

An orchard is considered a flowering crop when more than 1% of the flowers in an orchard are flowering.

Definition flowering crop - field crops:

The crop is considered a flowering crop when more than two plants (crop and/or weed plants) per square meter are flowering.

Aantrekkelijkheid van gewassen voor honingbijen voor het verzamelen van nectar en/of pollen / Attractiveness of agricultural crops to honeybees for the collection of nectar and/or pollen

Professioneel gebruik/Professional use

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
1. Akkerbouwgewassen				1. Arable crops				
	1.1 Aardappelen				1.1 Potatoes			
		Pootaardappel	SOLTU			Seed potato	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
		Consumptieaardappel				Ware potato	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
		Zetmeelaardappel				Starch potato	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
	1.2 Bieten				1.2 Beet			
		Suikerbiet	BEAVA			Sugar beet	Nee / No	
		Voederbiet	BEAVC			Fodder beet	Nee / No	
	1.3 Granen				1.3 Cereals			
	1.3.1 Wintergraan				1.3.1 Winter cereals			
		Wintertarwe	TRZAW			Winter wheat	Nee / No	
		Wintergerst	HORVW			Winter barley	Nee / No	
		Winterrogge	SECCW			Winter rye	Nee / No	
		Triticale	TTLSS			Triticale	Nee / No	
		Spelt	TRZSP			Spelt	Nee / No	
		Kanariezaad (kanariegras)	PHACA			Canary grass	Nee / No	
	1.3.2 Zomergraan				1.3.2 Spring cereals			
		Zomertarwe	TRZAS			Spring wheat	Nee / No	
		Zomergerst	HORVS			Spring barley	Nee / No	
		Zomerrogge	SECCS			Spring rye	Nee / No	
		Haver	AVESA			Oats	Nee / No	
	1.3.3 Overige granen				1.3.3 Other cereals		Nee / No	
	1.4 Maïs				1.4 Maize			
		Snijmaïs	ZEAMX			Forage maize	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
		Korrelmaïs				Grain maize	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
		Corn cob mix				Corn cob mix	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
		Maiskolvensilage				Corn cob silage	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
	1.5 Peulvruchten				1.5 Pulses			
	1.5.1 Droog te oogsten erwten				1.5.1 Peas (dry)			
		Kapucijner	PIBSA			Marrowfat pea	Ja / Yes	
		Gele erwt				Yellow pea	Ja / Yes	
		Grauwe erwt				Grey pea	Ja / Yes	
		Groene erwt				Green pea	Ja / Yes	
		Rozijnenerwt				Maple pea	Ja / Yes	
		Schokker				Brown Marrowfat	Ja / Yes	

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
		Suikererwt	PIBSZ			Sugar pea	Ja / Yes	
		Linze	LENCU			Lentil	Ja / Yes	
		Kikkererwt	CIEAR			Chickpea	Ja / Yes	
	1.5.2 Droog te oogsten bonen				1.5.2 Beans (dry)			
		Bruine boon	PHSVX			Brown bean	Ja / Yes	
		Gele boon				Yellow bean	Ja / Yes	
		Kievitsboon				Pinto bean	Ja / Yes	
		Witte boon				White bean (haricot)	Ja / Yes	
		Lupine	LUPAL			Lupin	Ja / Yes	
		Sojaboon	GLXMA			Soya bean	Ja / Yes	
	1.6 Graszaadteelt				1.6 Grass seed crops			
	1.6.1 Raaigras		LOLSS		1.6.1 Ryegrass			
		Engels raaigras	LOLPE			English ryegrass	Nee / No	
		Italiaans raaigras	LOLMU			Italian ryegrass	Nee / No	
		Frans raaigras	ARREL			False oatgrass	Nee / No	
		Westerwolds raaigras	LOLMG			Annual ryegrass	Nee / No	
		Gekruist raaigras	LOLBO			Hybrid ryegrass	Nee / No	
		Overige raaigrassen				(Other) ryegrasses	Nee / No	
	1.6.2 Zwenkgras		FESSS		1.6.2 Fescue			
		Roodzwenkgras	FESRU			Red Fescue	Nee / No	
		Hardzwenkgras	FESOV			Sheep's Fescue	Nee / No	
		Rietzwenkgras	FESAR			Tall Fescue	Nee / No	
		Overige zwenkgrassen				Other fescues	Nee / No	
	1.6.3 Beemdgras		POASS		1.6.3 Bluegrass			
		Veldbeemd	POAPR			Kentucky bluegrass	Nee / No	
		Moerasbeemdgras	POAPA			Fowl bluegrass	Nee / No	
		Bosbeemdgras	POANE			Wood bluegrass	Nee / No	
		Beemdlangbloem	FESPR			Meadow fescue	Nee / No	
		Overige beemdgrassen				Other bluegrasses	Nee / No	
	1.6.4 Overige grassen				1.6.4 Other grasses			
		Timothee	PHLPR			Timothy-grass	Nee / No	
		Kropaar	DACGL			Cock's-foot	Nee / No	
		Struisgras	AGSSS			Colonial bent	Nee / No	
		Kamgras	CYXCR			Crested dog's-tail	Nee / No	
		Ruwe smele	DECCA			Tufted hair-grass	Nee / No	
		Fakkелgras	KOLSS			June grass	Nee / No	
		Overige graszaadgewassen				Other grass seed crops	Nee / No	
	1.7 Oliehoudende zaden				1.7 Oilseeds			
		Blauwmaanzaad	PAPSO			Poppy seeds	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
		Karwij	CRYCA			Caraway	Ja / Yes	

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
		Vlas	LIUUT			Flax	Ja / Yes	
		Mosterd	SINAL BRSNI			Mustard	Ja / Yes	
		Koolzaad	BRSNN			Oilseed rape	Ja / Yes	
		Teunisbloem	OEOS			Evening primrose	Ja / Yes	
		Zonnebloem	HELAN			Common Sunflower	Ja / Yes	
		Huttentut	CMASA			Gold-of-pleasure	Ja / Yes	
		Crambe	CRMAB			Crambe	Ja / Yes	
		Overige oliehoudende zaden				Other oilseeds	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
	1.8 Vezelgewassen				1.8 Fibre crops			
		Hennep	CNISA			Hemp	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
		Vlas	LIUUT			Flax	Ja / Yes	
		Brandnetel	URTSS			Common nettle	Nee / No	
		Overige vezelgewassen				Other fibre crops	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
	1.9 Groenbemesters ³				1.9 Green manure crops			
		1.9.1 Vlinderbloemige groenbemesters				1.9.1 Leguminous green manure crops		
		Klaver	TRFPR TRFRE TRFHY TRFIN TRFRS TRFAL MEDLU LOTCO MEUAL			Clover	Ja / Yes	
		Lupine	LUPSS			Lupin	Ja / Yes	
		Voederwikke	VICSA			Common vetch	Ja / Yes	
		Serradella	OROSA			Serradella	Ja / Yes	
		Hanekam	CEOAR			Celosia	Ja / Yes	
		Esparcette	ONBVI			Esparcet	Ja / Yes	
		Veldboon	VICFX			Broad bean	Ja / Yes	
		Overige vlinderbloemige				Other leguminous green manure crops	Ja / Yes	

³ Indien bloei op het veld niet plaatsvindt, dan niet aantrekkelijk voor honingbijen. Zie ook toelichting.

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
		groenbemesters						
		1.9.2 Grasachtige groenbemesters				1.9.2 Gramineae green manure crops		
		Rogge	SECCE			Rye	Nee / No	
		Raaigras	LOLSS			Ryegrass	Nee / No	
		Japanse haver	AVESG			Black oat	Nee / No	
		1.9.3 Kruisbloemige groenbemesters				1.9.3 Cruciferae green manure crops		
		Bladrammenas	RAPSA			Oil radish	Ja / Yes	
		Koolzaad	BRSNN			oilseed rape	Ja / Yes	
		Gele mosterd	SINAL			Yellow mustard seed	Ja / Yes	
		Blad- en mergkool	BRSOM			Marrow-stem kale	Ja / Yes	Alleen bladkool voor zaadteelt. / Only marrow kale for seed production.
		1.9.4 Overige groenbemesters				1.9.4 Other green manure crops		
		Facelia	PHCTA			Tansy phacelia	Ja / Yes	
		Spurrie	SPRAR			Corn spurrey	Ja / Yes	
		Afrikaantjes	TAGER			African Marigold	Ja / Yes	
		Raketblad	SOLSI			Sticky nightshade	Ja / Yes	
		Sudangras	SORSU			Sudangrass	Nee / No	
		Deder	CMASA			gold-of-pleasure	Ja / Yes	
		Bladraap	BRSRR			forage turnip	Ja / Yes	
		Zwaardherik	ERUVE			Arugula	Ja / Yes	
		Niger	GUIAB			niger-seed	Ja / Yes	
		1.10 Voedergewassen				1.10 Fodder crops		
		1.10.1 Vlinderbloemige voedergewassen				1.10.1 Leguminous fodder crops		
		Klaver	TRFPR TRFRE TRFHY TRFIN TRFRS TRFAL TRFSS MEDLU LOTCO MEUAL			Clover	Ja / Yes	
		Luzerne	MEDSA			alfalfa	Ja / Yes	
		Voederwikke	VICSA			Common vetch	Ja / Yes	

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
		Lupine	LUPAL			Lupin	Ja / Yes	
		Hanekam	COEAR			Celosia	Ja / Yes	
		Esparcette	ONBVI			Esparcet	Ja / Yes	
		Veldboon voor silage	VICFX			Broad bean for ensilage	Ja / Yes	
	1.10.2	Overige voedergewassen			1.10.2	Other fodder crops		
		Stoppelknol	BRSRR			Forage turnip	Nee / No	
	1.11	Overige akkerbouwgewassen			1.11	Other arable crops		
	1.11.1				1.11.1			
		Witlof (pennenteelt)	CICIF			Witloof Chicory (roots)	Nee / No	
		Cichorei	CICIS			Large-rooted chicory	Nee / No	
		Boekweit	FAGES			Buckwheat	Ja / Yes	
		Hop	HUMLU			Common hop	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
		Meekrap	RBITI			Common madder	Ja / Yes	
		Miscanthus	MISSI			Chinese fairy grass	Nee / No	
		Olifantsgras	PESPU			Elephant grass	Nee / No	
		Quinoa	CHEQU			Quinoa	Nee / No	
		Wouw	RESLT			Wild woad	Ja / Yes	
		Sorghum	SORVU			Sorghum	Nee / No	
		Teff	ERATF			Teff	Nee / No	
2. Cultuurgrasland				2. Cultivated grassland				
	2.1	Voedergrasland			2.1	Fodder grassland		
		Weiland				Permanent pasture	Nee, tenzij er bloeiende onkruiden aanwezig zijn. / No, unless flowering weeds are present.	Bij meer dan twee bloeiende onkruiden per vierkante meter is er sprake van bloei. / Attractive when more than two flowering weeds per square meter are present.
		Maaigrasland				Mowing grassland	Nee, tenzij er bloeiende onkruiden aanwezig zijn. / No, unless flowering weeds are present.	Bij meer dan twee bloeiende onkruiden per vierkante meter is er sprake van bloei. / Attractive when more than two flowering weeds per square meter are present.
	2.2	Graszodenteelt			2.2	Turf production		
							Nee / No	
3. Fruitgewassen				3. Fruit crops				
Betreft alleen de productieteelt van te oogsten				Only refers to production of fruits				

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
vruchten								
	3.1 Groot fruit				3.1 Large fruits			
	3.1.1 Pitvruchten				3.1.1 Pome fruit			
		Appel	MABSD			Apple	Ja / Yes	
		Peer	PYUCO PYUPC			Pear	Ja / Yes	
		Kweeper	CYDOB			Quince	Ja / Yes	
		Mispel	MSPGE			Common medlar	Ja / Yes	
		Overige pitvruchten				Other pome fruit	Ja / Yes	
	3.1.2 Steenvruchten				3.1.2 Stone fruit			
		Kers	PRNAV PRNCE			Sweet cherry	Ja / Yes	
		Pruim	PRNDO			Sour cherry	Ja / Yes	
		Abrikoos	PRNAR			Plum	Ja / Yes	
		Perzik	PRNPS			Apricot	Ja / Yes	
		Nectarine	PRNPN			Peach	Ja / Yes	
		Overige steenvruchten				Nectarine	Ja / Yes	
						Other stone fruit	Ja / Yes	
	3.2 Kleinfruit (Houtig kleinfruit is 3.2.2, 3.2.3 en 3.2.4 samen)				3.2 Small fruits (Woody small fruit consist of 3.2.2, 3.2.3 and 3.2.4)			
	3.2.1 Aardbei		FRAAN		3.2.1 Strawberries		Ja / Yes	
	3.2.2 Bessen				3.2.2 Berries			
		Aalbes	RIBRU RIBNI			Currant	Ja / Yes	
		Kruisbes	RIBUC			Gooseberry	Ja / Yes	
		Blauwe bes	VACCO VACMY VACVI			Blueberry	Ja / Yes	
		Veenbes	VACOX VACMA			Small Cranberry	Ja / Yes	
		Moerbei	MORSS			Mulberry	Ja / Yes	
		Rozenbottel	ROSSS			Rose hip	Ja / Yes	
		Kiwibes	ATIAR			Kiwiberry	Ja / Yes	
		Vlierbes	SAMSS ABOSS HIORH			Elderberry	Ja / Yes	
		Overige bessen				Other berries	Ja / Yes	
	3.2.3 Druif				3.2.3 Grapes			
		Tafeldruif	VITVI			Table grapes	Ja / Yes	
		Wijndruif				Wine grapes	Ja / Yes	
	3.2.4 Braam- en framboos-achtigen				3.2.4 Blackberry and raspberry family (Rubus spp.)			

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
		(Rubus spp.)						
		Braam	RUBFR			Blackberry	Ja / Yes	
		Framboos	RUBID RUBPH			Raspberry	Ja / Yes	
		Dauwbramen	RUBCA RUBLO RUBLO			Common dewberry	Ja / Yes	
	3.3 Noten				3.3 Tree Nuts			
		Hazelnoot	CYLAV			Hazelnut	Ja / Yes	
		Kastanje	CSNSS			Chestnut	Ja / Yes	
		Walnoot	IUGRE			Walnut	Ja / Yes	Voor pollen / For pollen
	3.4 Overige fruitsoorten				3.4 Other fruits			
		Vijg	FIUCA			Fig	Nee / No	
		Kiwi	ATIDE			Kiwi	Ja / Yes	
4. Groenteteelt				4. Vegetable crops				
	4.1 Bladgroenten				4.1 Leafy vegetables			
	4.1.1 Sla; <i>Lactuca</i> spp				4.1.1 Lettuce (<i>Lactuca</i> spp.)			
			LACSS				Nee / No	
	4.1.2 Andijvie				4.1.2 Endive			
		Andijvie	CICEN			Endive	Nee / No	
	4.1.3 Spinazie-achtigen				4.1.3 Spinach family			
		Spinazie	SPQOL TEATE BRSRE AMADU			Spinach	Nee / No	
		Snijbiet	BEAVV			Chard	Nee / No	
		Tuinmelde	ATXHO			Garden orache	Nee / No	
		Postelein	POROS CLAPE			Purslane	Nee / No	
	4.1.4 Overige bladgroenten				4.1.4 Other leafy vegetables			
		Witlof (trekteelt)	CICIF			Witloof chicory (forced cultivation)	Nee / No	
		Waterkers	NAAOF			Watercress	Nee / No	
		Veldsla	VLLLO			Lamb's lettuce	Nee / No	
		Rucola	ERUVE			Rocket	Nee / No	
		Lamsoor	LIIVU			Sea lavender	Nee / No	
	4.1.5 Kiemgroenten				4.2.5 Vegetable sprouts			
		Tuinkers	LEPSA			Garden cress	Nee / No	
		Taugé	PHSAU			Bean sprouts (Mung bean sprouts)	Nee / No	
		Alfalfa	MEDSA			Alfalfa	Nee / No	
		Rucolakers	ERUVE			Rucola cress	Nee / No	

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
		Overige kiemgroenten				Other vegetable sprouts	Nee / No	
	4.1.6	Baby leaves			4.1.6	Baby leaf crops	Nee / No	
	4.2 Peulgroenten				4.2 Legume vegetables (fresh)			
	4.2.1	Boon met peul			4.2.1	Beans with pod		
		Stamslaboon	PHSVN			Dwarf French bean	Ja / Yes	
		Stamsnijboon	PHSVN			Slicing bean	Ja / Yes	
		Stokslaboon	PHSVX			Climbing French bean	Ja / Yes	
		Stoksnijsboon	PHSVX			Climbing slicing bean	Ja / Yes	
		Pronkboon	PHSCO			Scarlet runner bean	Ja / Yes	
		Kouseband	VIGSC VIGSI			Yardlong bean	Ja / Yes	
	4.2.2	Boon zonder peul			4.2.2	Beans without pod		
		Tuinboon	VICFX			Broad bean	Ja / Yes	
		Limaboon	PHSLU			Lima bean	Ja / Yes	
		Flageolet	PHSVX			Flageolets	Ja / Yes	
	4.2.3	Erwt met peul			4.2.3	Peas with pod		
		Peul	PIBSX			Mangetout	Ja / Yes	
		Asperge-erwt	TTGPU			Asparagus pea	Ja / Yes	
		Suikererwt	PIBSZ			sugar pea	Ja / Yes	
	4.2.4	Erwt zonder peul			4.2.4	Pea without pod		
		Doperwt	PIBSX			Green pea	Ja / Yes	
		Kapucijner	PIBSA			Field pea	Ja / Yes	
	4.3 Vruchtgroenten				4.3 Fruiting vegetables			
	4.3.1	Vruchtgroenten van Cucurbitaceae - eetbare schil			4.3.1	Fruiting vegetables of Cucurbits - edible peel		
		Augurk	CUMSG			Gherkin	Ja / Yes	
		Courgette	CUUPG CUUPM			zucchini	Ja / Yes	
		Komkommer	CUMSA			Cucumber	Ja / Yes	
	4.3.2	Vruchtgroenten van Cucurbitaceae - niet-eetbare schil			4.3.2	Fruiting vegetables of Cucurbits - non-edible peel		
		Pompoen-achtigen	CUUPE			Pumpkins	Ja / Yes	
		Meloen	CUMME			Melon	Ja / Yes	
		Watermeloen	CITLA			Watermelon	Ja / Yes	
	4.3.3	Vruchtgroenten van Solanaceae			4.3.3	Fruiting vegetables of Solanaceae		
		Aubergine	SOLME			Aubergine	Ja / Yes	
		Tomaat	LYPES			Tomato	Ja / Yes	
		Paprika	CPSAN			Sweet pepper	Ja / Yes	

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
			CPSFR					
		Tomatillo	PHYIX			Husk tomato	Ja / Yes	
	4.3.4	Vruchtgroenten van Malvaceae			4.3.4	Fruiting vegetables of Malvaceae		
		Okra	ABMES			Okra	Ja / Yes	
	4.4	Koolgewassen			4.4	Brassica vegetables		
	4.4.1	Sluitkoolachtigen			4.4.1	Head cabbages		
		Sluitkool	BRSOL			Head cabbage	Nee / No	
		Spruitkool	BRSOF			Brussels Sprouts	Nee / No	
	4.4.2	Bloemkoolachtigen			4.4.2	Flowering brassica		
		Bloemkool	BRSOB			Cauliflower	Nee / No	
		Broccoli	BRSOK			Broccoli	Nee / No	
	4.4.3	Bladkoolachtigen			4.4.3	Leafy brassica		
		Chinese kool	BRSPK			Chinese cabbage	Nee / No	
		Boerenkool	BRSOC			Curly kale	Nee / No	
	4.4.4	Stengelkool			4.4.4	Stern cabbage		
		Koolrabi	BRSOG			Kohlrabi	Nee / No	
	4.5	Wortel- en knolgewassen			4.5	Root and tuber vegetables		
	4.5.1	Radijs-achtigen			4.5.1	Radishes		
		Radijs	RAPSR			Small radish	Nee / No	
		Rammenas	RAPSN			Black/white radish	Nee / No	
	4.5.2	Wortelgewassen (Umbelliferae)			4.5.2	Root vegetables (Umbelliferae)		
		Wortelen	DAUCS			Carrots	Nee / No	
		Suikerwortel	SIUSI			Skirret	Nee / No	
		Wortelpeterselie	PARCT			Turnip-rooted parsley	Nee / No	
		Pastinaak	PAVSA			Parsnips	Nee / No	
	4.5.3	Overige wortel- en knolgewassen			4.5.3	Other root and tuber vegetables		
		Knolraap	BRSOG			Turnip cabbage	Nee / No	
		Koolraap	BRSNA			Swede	Nee / No	
		Aardpeer	HELTU			Jerusalem artichoke	Ja / Yes	
		Japanse aardappel	STASB			Japanese artichoke	Nee / No	
		Zoete aardappel	IPOBA			Sweet potato	Ja / Yes	
		Rode biet	BEAVD			Red beet	Nee / No	
		Knolselderij	APUGR			Celeriac	Nee / No	
		Schorseneer	SCVHI TROPS			Black salsify	Nee / No	
		Mierikswortel	ARWLA			Horseradish	Nee / No	
		Yam	SIUSS			Yam	Nee / No	
	4.6	Ui-achtigen			4.6	Bulb vegetables		

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
		4.6.1. Uien				4.6.1. Onions		
		Zaaiui	ALLCE			Seed onion	Nee / No	
		Eerstejaars plantui				First year bulb onion	Nee / No	
		Tweedejaars plantui				Second year bulb onion	Nee / No	
		Zilverui				Silverskin onions	Nee / No	
		Picklers				Picklers	Nee / No	
		4.6.2 Sjalotten				4.6.2 Shallots		
		Zaaisjalot	ALLAS			Seed shallot	Nee / No	
		Plantsjalot				Bulb shallot	Nee / No	
		4.6.3 Bosuien				4.6.3 Spring onion		
		Bosui	ALLCE			Spring onion	Nee / No	
		4.6.4. Knoflook				4.6.4. Garlic		
		Knoflook	ALLSA			Garlic	Nee / No	
		4.7 Stengelgroenten				4.7 Stem vegetables		
		Asperge	ASPOF			Asparagus	Ja /Yes	
		Bleekselderij	APUGD			Celery	Nee / No	
		Kardoer	CYUCA			Cardoon	Nee / No	
		Rabarber	RHERH			Rhubarb	Nee / No	
		Knolvenkel	FOEVA			Fennel	Nee / No	
		Prei	ALLPO			Leek	Nee / No	
		Artisjok	CYUSC			Globe artichoke	Nee / No	
		Zeekool	CRMMA			Sea kale	Ja / Yes	
		Zeekraal	SAAEU			Marsh samphire	Nee / No	
		4.8 Overige groentegewassen				4.8 Other vegetable crops		
		Suikermaïs	ZEAMS			Sweet corn	Ja / Yes	
5. Kruidenteelt vers of gedroogd				5. Herbs fresh or dried				
		5.1 Aromatische kruidgewassen				5.1 Aromatic herbs		
		Basilicum	OCIBA			Basil	Nee / No	
		Bieslook	ALLSC ALLTU			Chives	Nee / No	
		Bonenkruid	STIHO STIMO			Summer savory	Ja / Yes	
		Citroenmelisse	MLSOF			Lemon balm	Ja / Yes	
		Dille	AFEGR			Dill	Ja / Yes	
		Dragon	ARTDR			Tarragon	Ja / Yes	
		Hysop	HYSOF			Hyssop	Ja / Yes	
		Kervel	ARNCE			Chervil	Nee / No	
		Koriander	CORSA			Coriander	Ja / Yes	
		Peterselie	PARCR			Parsley	Nee / No	

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
		Maggiplant	LEWOF			Lovage	Nee / No	
		Majoraan	MAHJO			Marjoram	Ja / Yes	
		Oregano	ORIVU			Oregano	Ja / Yes	
		Munt	MENSS			Mint	Ja / Yes	
		Pimpernel	SANMI			Burnet	Ja / Yes	
		Rozemarijn	RMSOF			Rosemary	Ja / Yes	
		Salie	SALOF			Sage	Ja / Yes	
		Tijm	THYVU			Thyme	Ja / Yes	
		Venkel	FOEVD			Fennel	Ja / Yes	
		Bladselderij	APUGV			Celery leaves	Nee / No	
		Veldzuring	RUMAC			Sorrel	Nee / No	
		Overige aromatische tuinkruiden				Other aromatic garden herbs	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
		Eetbare bloemen	CUUPG TAGER TOPMA CLDOF			Edible flowers	Ja / Yes	
5.2 Aromatische wortelgewassen				5.2 Aromatic root crops				
		Maggi	LEWOF			Lovage root	Nee / No	
		Engelwortel	ANKAR			Angelica	Ja / Yes	
		Bevernelwortel	PIMSA			Burnet Saxifrage root	Nee / No	
		wortelpeterselie	PARCT			turnip-rooted parsley	Nee / No	
		Overige aromatische wortelgewassen				Other aromatic root crops	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
5.3 Medicinale kruidgewassen				5.3 Medicinal herbs				
		Opgeblazen Lobelia	LOBIN			Indian tobacco	Nee / No	
		Wollig vingerhoedskruid	DIKLA			Woolly foxglove	Nee / No	
		Driekleurig viooltje	VIOTR			Wild pansy	Ja / Yes	
		Echte kamille	MATCH			Wild chamomile	Ja / Yes	
		Zonnehoed	RUDPU			Purple cone flower	Ja / Yes	
		Bekergoudsbloem	CLDOF			Pot marigold	Nee / No	
		Overige medicinale kruidgewassen				Other medicinal herbs	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
5.4 Medicinale wortelgewassen				5.4 Medicinal root crops				
		Valeriaan	VALOF			Valerian	Ja / Yes	
		Ginseng	PNXGI			Asiatic ginseng	Nee / No	

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
		Zonnehoed	RUDPU			Purple coneflower root	Ja / Yes	
		Overige medicinale wortelgewassen				Other medicinal root crops	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
5.5 Kruidenzaadgewassen				5. herb seed crops				
		Karwijzaad	CRYCA			Caraway	Ja / Yes	
		Blauwmaanzaad	PAPSO			Poppy seed	Ja / Yes	
		Overige kruidenzaadgewassen				Other seed herbs	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
6. Paddenstoelenteelt				6. Mushrooms				
6.1 Eetbare paddenstoelen				6.1 Edible mushrooms				
		Champignon	AGARBI			Button mushroom	n.v.t. / n.a.	
		Oesterzwam	PLEUOS			Oyster mushroom	n.v.t. / n.a.	
		Overige paddestoelen	LENTED LPSTNU PHOLNA AGARAR COPNCO FLMUVE AGCYCY HYPZMA STPRRU GRIFFR GANOLU AURIAU AGARBZ			Other mushrooms	n.v.t. / n.a.	
7. Sierteeltgewassen				7. Floriculture crops				
7.1 Bloembol- en bloemknolgewassen				7.1 Flower bulb and flower tuber crops				
		7.1.1 Bloembollen en bloemknollen				7.1.1 Flower bulbs and flower tubers	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
		7.1.2 Bolbloemen en knolbloemen				7.1.2 Bulb flower and tuber flower	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
7.2 Bloemisterijgewassen				7.2 Ornamental crops				
		Potplanten				Pot plants	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
		Snijbloemen				Cut flowers	Ja / Yes	Op het moment dat bloei

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks	
								plaatsvindt. / When flowering occurs.	
		Trekheesters				Forced shrubs	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.	
		Snijgroen				Cut green	Nee / No		
	7.3 Boomkwekerijgewassen				7.3 Tree nursery crops				
		Laanbomen				Avenue trees	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.	
		Klimplanten				Climbing plants	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.	
		Rozen				Roses	Ja / Yes		
		Coniferen				Conifers	Nee / No		
		Sierheesters				Ornamental shrubs	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.	
		Kerstbomen				Christmas trees	Nee / No		
		Heide soorten				Heather	Ja / Yes		
		Bos- en haagplantsoen				Forest trees and hedging plants	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.	
		Vruchtbomen en -struiken				Fruit trees and shrubs	Ja / Yes		
	7.4 Vaste plantenteelt				7.4 Perennial crops			Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
	7.5 Bloemenzaadteelt				7.5 Flower seed crops			Ja / Yes	
	7.6 Moeras- en Waterplanten				7.6 Marsh and Water plants			n.v.t. / n.a.	
	7.7 Veredelingsteelt en basiszaadproductie van akkerbouw-, groente- en fruitgewassen, kruiden en sierteeltgewassen.				7.7 Plant breeding crops and basic seed production for arable, vegetable and fruit crops, herbs and ornamental crops			Ja / Yes	Merendeel van deze gewassen is aantrekkelijk voor honingbijen. / Most crops in this group are attractive to honeybees.
8. Openbaar groen en particuliere tuinen				8. Amenity areas					
	8.1 Grasvegetatie				8.1 Managed amenity turf				

Sector	Gewas (sub) groep		Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group		Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
			Gazon					Lawn	Nee, tenzij er bloeiende onkruiden aanwezig zijn.	Bij meer dan twee bloeiende onkruiden per vierkante meter is er sprake van bloei. / Attractive when more than two flowering weeds per square meter are present.
			Speelweide					Playground	Nee, tenzij er bloeiende onkruiden aanwezig zijn.	Bij meer dan twee bloeiende onkruiden per vierkante meter is er sprake van bloei. / Attractive when more than two flowering weeds per square meter are present.
			Sportveld					Sports field	Nee, tenzij er bloeiende onkruiden aanwezig zijn.	Bij meer dan twee bloeiende onkruiden per vierkante meter is er sprake van bloei. / Attractive when more than two flowering weeds per square meter are present.
			Grasbermen					Grassy verges	Nee, tenzij er bloeiende onkruiden aanwezig zijn.	Bij meer dan twee bloeiende onkruiden per vierkante meter is er sprake van bloei. / Attractive when more than two flowering weeds per square meter are present.
8.2 Houtige beplanting					8.2 Woody plantings					
			Laan- en perkbomen					Avenue and border trees	Ja / Yes	Op het moment dat bloei veld plaatsvindt. / When flowering occurs.
			Windsingels, windschermen en windhagen					Shelter belts, windbreaks and hedgerows	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. Afhankelijk van de soort en de snoei. / When flowering occurs. Dependent on species and pruning.
			Overige houtige beplantingen					Other woody plantings	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. Afhankelijk van de soort en de snoei. / When flowering occurs. Dependent on species and pruning.

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
	8.3	Kruidachtige beplanting			8.3	Herbaceous plantings	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. /When flowering occurs.
9. Bosbouw				9. Forestry				
	9.1	Loofhout			9.1	Broad-leaved trees	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
	9.2	Naaldhout			9.2	Coniferous trees	Nee / No	
10. Onbeteeld terrein				10. Uncultivated land				
	10.1	Tijdelijk onbeteeld terrein			10.1	Temporarily uncultivated terrain		
			Kaalslagterrein			Deforestation area	n.v.t. / n.a.	
			Tijdelijk onbeteeld land			Temporarily uncultivated land.	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
	10.2	Permanent onbeteeld terrein			10.2	Permanently uncultivated land		
			Akkerranden			Buffer areas of fields	Ja / Yes	Als er sprake is van bloei. Bij meer dan twee bloeiende planten per vierkante meter is er sprake van bloei. / When flowering occurs. Attractive when more than two flowering weeds per square meter are present.
			Gesloten verharding			Hard surfaces	n.v.t. / n.a.	
			Half open verharding			Half open surfaces	n.v.t. / n.a.	
			Open verharding			Permeable surfaces	n.v.t. / n.a.	
			Onverhard terrein			Unpaved surfaces	n.v.t. / n.a.	
11. Watergangen				11. Water courses				
	11.1	(droog) Talud			11.1	(dry) slope	n.v.t. / n.a.	
	11.2	Droge slootbodems			11.2	Dry ditches	n.v.t. / n.a.	
	11.3	Watervoerende watergangen			11.3	Water courses which contain water	n.v.t. / n.a.	
	11.4	Onderhoudspaden van watergangen			11.4	Maintenance paths of water courses	n.v.t. / n.a.	
	11.5	Vijvers			11.5	Ponds	n.v.t. / n.a.	Oeverplanten worden vaak frequent bevlogen. / Honeybees frequently forage on littoral plants
12. Riet- en wilgenteelt				12. Reed and osier crops				
			Snijteen			Osier	n.v.t. / n.a.	
			Riet			Reed	n.v.t. / n.a.	
13. Afvalhopen				13. Refuse heaps				
14. Voorraadbescherming opgeslagen producten				14. Stored products				

Sector	Gewas (sub) groep	Gewassen / objecten	EPPO CODE	Sector	Crop (sub) group	Crops/Objects	Aantrekkelijk voor honingbijen / Attractive to honeybees	Opmerkingen / Remarks
	14.1 Eetbare producten in opslag				14.1 Edible products		n.v.t. / n.a.	
	14.2 Niet-eetbare producten in opslag				14.2 Non-edible products		n.v.t. / n.a.	
	14.3 Lege voorraadruimten				14.3 Empty storage facilities		n.v.t. / n.a.	
15. Ontsmettingsmiddelen				15. Disinfectants			n.v.t. / n.a.	

n.v.t. = niet van toepassing / n.a. = not applicable

Niet-professioneel gebruik / Amateur use

Sector	Gewas (sub) groep	Sector	Crop (sub) group	Aantrekkelijk voor honingbijen	Opmerkingen
16. In en om het huis binnen de privé-sfeer		16. In and around the house (private garden)			
	16.1 Sierbeplanting (planten in de vollegrond)		16.1 Ornamental garden plants (field crops)	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
	16.2 Moestuin (eetbare gewassen in open lucht en/of kas)		16.2 vegetable garden (edible crops protected or open field)	Ja / Yes	Op het moment dat bloei plaatsvindt. / When flowering occurs.
	16.3 Kamerplanten		16.3 Houseplants	n.v.t. / n.a.	
	16.4 Kuipplanten		16.4 Patio plants	Ja / Yes	
	16.5 Gazons		16.5 Lawn	Nee, tenzij er bloeiende onkruiden aanwezig zijn	Bij meer dan twee bloeiende onkruiden per vierkante meter is er sprake van bloei. / Attractive when more than two flowering weeds per square meter are present.
	16.6 Weilanden		16.6 Permanent pasture	Nee, tenzij er bloeiende onkruiden aanwezig zijn	Bij meer dan twee bloeiende onkruiden per vierkante meter is er sprake van bloei. / Attractive when more than two flowering weeds per square meter are present.
	16.7 Open verhardingen (grind, schelpen etc.)		16.7 Permeable surfaces (gravel, shells etc)	n.v.t. / n.a.	
	16.8 Halfopen verhardingen (tegels, straatstenen, etc.)		16.8 Half open surfaces (paving stones, paving bricks etc)	n.v.t. / n.a.	
	16.9 Dichte verhardingen (beton, etc.)		16.9 Hard surfaces (concrete, etc)	n.v.t. / n.a.	
	16.10 Onverharde terreinen		16.10 Unpaved area	n.v.t. / n.a.	

n.v.t. = niet van toepassing / n.a. = not applicable

Bijlage 1: Wijzigingenbeheer / Appendix 1: Revision overview

Wijzigingen van versie 1.0 naar 2.0:

	Versie DTG-lijst	Versie 1.0 was	Versie 2.0 wordt
	Versie DTG-lijst	2.0, juni 2011	2.1, juni 2015
1.1	Aardappelen	Niet aantrekkelijk	Aantrekkelijk (voor pollen)
1.7	Blauwmaanzaad	Aantrekkelijk	Aantrekkelijk (voor pollen)
1.8	Hennep	Niet aantrekkelijk	Aantrekkelijk (voor pollen)
1.9.2	Japane haver	-	Niet aantrekkelijk
1.11.1	Hop	Niet aantrekkelijk	Aantrekkelijk (voor pollen)
	Miscanthus	-	Niet aantrekkelijk
	Quinoa	-	Niet aantrekkelijk
	Wouw	-	Aantrekkelijk
	Sorghum	-	Niet aantrekkelijk
3.3	Walnoot	Niet aantrekkelijk	Aantrekkelijk (voor pollen)
4.1.6	Baby leaves	-	Niet aantrekkelijk
4.3.3	Tomatillo	-	Aantrekkelijk
4.7	Zeekraal	-	Niet aantrekkelijk
5.3	Driekleurig viooltje	Niet aantrekkelijk	Aantrekkelijk

Changes from version 1.0 to 2.0:

	Versie DTG-lijst	Version 1.0 was	Versie 2.0 is
	Versie DTG-lijst	2.0, June 2011	2.1, June 2015
1.1	Potatoes	Not attractive	Attractive (for pollen)
1.7	Poppy seeds	Aantrekkelijk	Attractive (for pollen)
1.8	Hemp	Not attractive	Attractive (for pollen)
1.9.2	Black oat	-	Not attractive
1.11.1	Common hop	Not attractive	Attractive (for pollen)
	Chinese fairy grass	-	Not attractive
	Quinoa	-	Not attractive
	Wild woad	-	Attractive
	Sorghum	-	Not attractive
3.3	Walnut	Not attractive	Attractive (for pollen)
4.1.6	Baby leaf crops	-	Not attractive
4.3.3	Husk tomato	-	Attractive
4.7	Marsh samphire	-	Not attractive
5.3	Wild pansy	Not attractive	Attractive